

Broj: I-243/20
Sarajevo, 30.11.2020.

FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE

Ante Starčevića bb, Mostar

n/p gospodin Zlatan Vujanović, ministar

Poštovani gospodine Vujanoviću,

Nastavno na sastanak sa predstavnicima Federalnog ministarstva trgovine, koji je održan 12.11.2020., te shodno zaključcima s istog dostavljamo našu inicijativu s konkretnim sugestijama za djelovanje i izmjene postojeće zakonske regulative, a sve s ciljem poboljšanja poslovnog ambijenta.

1. ZAKONI I PROPISI KOJI SU U NADLEŽNOSTI FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE

- a) Zahtijevamo da predstavnici Udruženja poslodavaca FBiH budu uključeni u rad stručne grupe za izradu propisa koji su u nadležnosti Federalnog ministarstva trgovine;
- b) Zahtijevamo da nam se dostave svi radni materijali zakona i propisa s ciljem iznalaženja što kvalitetnijih rješenja;
- c) Zahtijevamo izmjene i dopune sljedećih propisa u skladu sa predloženim rješenjima kako slijedi:

ZAKON O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI FBiH

Članom 11. stav 8. Zakona o unutrašnjoj trgovini je definisano slijedeće:

“Za robu koja se prodaje u rasutom stanju po jediničnoj mjeri, zavisno od vrste robe (kilogram, litar, metar i sl.), trgovac je dužan iznos računa zaokružiti u skladu sa propisom Centralne banke Bosne i Hercegovine.”

Ovako definisan stav u velikoj mjeri utiče na profitabilnost trgovaca jer ograničava slobodno formiranje cijena pogotovo kada se uzme u obzir da ne postoje apoeni od 1, 2, 3 i 4 pfeninga.

Član 12. istog Zakona definiše slijedeće:

“Trgovac pravno lice nije dužan dokazivati ispunjavanje uvjeta iz st. 2), 3) i 4) ovog člana u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizičko lice u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovačke radnje, ali su ova lica dužna dostaviti ovjerenu pisanu izjavu nadležnom organu kojom potvrđuju da prodajni objekt ispunjava zakonom propisane uvjete.”

Dešavale su se situacije da nadležni inspekcijski organi nalažu da dostavimo predmetne izjave za prodavnice koje su otvorene još prije 10 godina iako imamo uredno rješenje o ispunjavanju minimalnih tehničkih uslova, da izvršimo registraciju podružnice za prodavnice koje kada su otvarane nije bilo potrebe

da se registruju na sudu (u sklopu jedne podružnice na području jedne općine moglo je da obavlja djelatnost više poslovnih jedinica i sl.).

Član 25 stav 5. propisuje slijedeće:

“Trgovac je dužan u svakom objektu u kojem se obavljaju trgovačke usluge držati i ažurno voditi trgovačku knjigu za trgovačke usluge.”

U ovom konkretnom slučaju bi se trebalo preći na npr. elektronsko vođenje trgovačkih knjiga jer bi nam se smanjili nepotrebni troškovi za kupovinu ovih trgovačkih knjiga.

ZAKON O KONTROLI CIJENA FBiH

Član 4. propisuje slijedeće:

Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge, propisati: - fiksne cijene; - najviše cijene; - strukture najviših cijena; - zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene); - davanje suglasnosti na cijene, odnosno tarife; - način formiranja cijena; - utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene); - obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

U ovom konkretnom slučaju imali smo problema u vezi sa činjenicom da npr. nadležni organ na kantonalnom ili federalnom nivou izvrši ograničenje cijena a da se uopće ne postavlja pitanje vezano za našu nabavnu cijenu, da li mi to kao trgovac možemo ispoštovati, da ćemo raditi sa čistim gubitkom, ko će nam nadoknaditi taj gubitak, itd.

UREDBA O OGRANIČENJU MARŽI

Ograničene marže za artikle osnovnih životnih namirnica po entitetima i kantonima u Federaciji BiH koje su na snazi od 2011./2012.godine poželjno je revidirati ili ukinuti u cijelosti pod okolnostima tržišne konkurentnosti ili svesti na nivo entiteta.

Trenutno imamo različite kategorije/grupe proizvoda definisane različitim stopama unutar kantona što za velike kompanije koje posluju na području cijele BiH stvara velike izazove u samom upravljanju cijenama, povećava troškove poslovanja i rizik kazni zbog same kompleksnosti izrade i kontrole kalkulacija.

Trenutna podjela i ograničenja koja važe: (Kanton Sarajevo, Hercegovačko-Neretvanski kanton, Unsko-Sanski kanton, Županija Zapadnohercegovačka, Srednjobosanski kanton, Zeničko-Dobojski kanton, Tuzlanski kanton, Županija Posavska) i Republika Srpska.

1. Ukinuti predmetnu Uredbu ili definisati ograničene marži na nivou entiteta.
2. Usaglasiti kategorije/grupe na nivou entiteta koje podliježu kontroli – osnovne životne namirnice.
3. Provjeriti i uskladiti stope ograničenja na nivou veleprodaje i maloprodaje
4. Definirati stope na način da kod formiranja cijena prema apoenima u BiH prema Zakonu o zaštiti potrošača imamo mogućnost formiranja cijena prema ograničenim maržama a da pritom ne radimo u gubitku ili sa minimalnom maržom jer kod zaokruženja prema slijedećem apoenu smo u prekoračenju sa maržom (primjer mlijeko/brašno).

Također problem koji se često javlja jeste prilikom kontrole artikala koji podliježu ograničenim maržama a koji se trenutno nalaze na akciji. Nadležni organi prilikom kontrole ne uzimaju u obzir akciju i trenutnu akcijsku cijenu proizvoda, već se baziraju na redovnu kalkulaciju proizvoda koja u periodu važenja akcije isti imaju dodatne uslove od strane dobavljača na fakturi kako bi djelimično pokrili trošak nivelacije cijene, odnosno akcije. Mi u trenutku akcije nismo u prekoračenju sa maržom jer je akcijska cijena postavljena u skladu sa definisanim ograničenjima.

Označavanje stare/nove cijene prilikom akcije – ovdje smo mi zauzeli stav da je to uredu ali samo da napomenemo ukoliko ima smisla isto komunicirati. Mi smo definisali da kod sniženja manjeg od 5% sistem ne izbacuje staru prekrizenu cijenu na etiketama. Isto nije u skladu za Zakonom o zaštiti potrošača jer isti nalaže da proizvodi na akciji moraju imati istaknutu i staru cijenu proizvoda. Na određenim artiklima kao što su mlijeko, brašno u većini slučajeva nemamo mogućnost sniženja cijena za više od 5% uvažavajući ukupnu maržu na artiklu koju imamo. Takvi artikli za vrijeme trajanja akcije nemaju istakutu staru cijenu proizvoda što nas često dovodi u prekršaj prilikom kontrole od strane nadležnih organa.

2. ZAKONI I PROPISI KOJI NISU U NADLEŽNOSTI FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE

Tražimo od Federalnog ministarstva trgovine da zajedno s Udruženjem poslodavaca FBiH reaguje na sporne odredbe propisa pobrojanih u nastavku, te da inicira online sastanke s nadležnim organima kako bi se iznašla najoptimalnija rješenja i izbjegle negativne ekonomske posljedice po privredu.

ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA BiH

Očekujemo od Federalnog ministra trgovine da inicira sastanak sa ministrom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i ministricom trgovine i turizma RS kako bi se riješile odredbe Zakona koje su u koliziji sa određenim brojem odredbi entitetskih Zakona, prvenstveno u Federaciji BiH.

Član 11. stav 6. propisuje slijedeće:

“Prodajna cijena i cijena za jedinicu mjere treba da budu jasno, vidljivo, čitko i jednoznačno napisani na proizvodu, odnosno omotu, te na prodajnom mjestu proizvoda i usluge, kao i na proizvodu u izlogu. Na proizvodu, osim prodajne cijene iz stava (2) ovog člana, ne smiju se isticati druge cijene, osim u slučaju rasprodaje.”

Sa ovim stavom smo imali puno problema u praksi gdje su nam npr. u Zeničko-Dobojskom kantonu redovno izricali novčane kazne, zato što na omotu svakog artikla nije označena prodajna cijena.

Član 17. stav 3. propisuje slijedeće:

“Omot (kesice, poseban papir i dr.) koji ima logotip i/ili naziv proizvođača i/ili trgovca smatra se propagandnim sredstvom koje trgovac ne smije posebno da zaračuna kupcu.”

Ovaj stav bi trebalo primjeniti također u smjeru da se trgovcu ne bi ograničavala mogućnost prodaje ovih stvari, a na kupcu je da samostalno odluči da li će da kupi iste, jer u suprotnom ova stvar predstavlja još jednu barijeru koja mu onemogućava slobodno obavljanje svoje registrovane djelatnosti,

Član 23. stav 4. tačka c propisuje slijedeće:

“naziv i punu adresu proizvođača, a za uvozne proizvode i naziv i sjedište uvoznika, te zemlju porijekla”.

Zašto bi u konkretno slučaju navodili ime proizvođača, svjedoci smo da npr. na artiklima koje stavlja na tržište uopće nije naveden proizvođač, nego je navedeno da je proizvođač LIDL, odnosno u ovom konkretnom slučaju bi mi ovo koristili za naše robne marke, a ujedno bi naveli zemlju porijekla ili subjekt u poslovanju hranom.

A ako naš proizvođač robne marke insistira da se na artiklima robne marke koju proizvodi za nas stoji njegovo ime onda to treba i da plati, jer ga ovakvo besplatno reklamiramo.

Po ovom članu 23. nas kažnjavaju i ako npr vršimo porcioniranje odnosno fizičku zaštitu artikala (komadi lubenice, dinje, rinfuzne bananice čokoladne i sl.).

Član 26. propisuje slijedeće:

1. **“Za tehnički složene proizvode proizvođač, odnosno dobavljač, dužan je da utvrdi i u tehničkom uputstvu navede rok obezbijeđenog servisiranja i da snabdije tržište rezervnim dijelovima, priborom i drugim proizvodima bez kojih se taj proizvod ne može upotrebljavati prema predviđenoj namjeni (u daljnjem tekstu: rezervni dijelovi).**
2. **Rok iz stava (1) ovog člana ne smije biti kraći od tri godine za aparate za domaćinstvo, odnosno pet godina za druge tehnički složene proizvode, ako propisom donesenim na osnovu ovog Zakona nije drugačije određeno.**
3. **Nakon prestanka proizvodnje proizvoda, proizvođač ili dobavljač dužan je da obezbijedi nabavku rezervnih dijelova radi održavanja proizvoda, u roku koji za tehnički složene proizvode ne može biti kraći od deset godina.**

Ako bi poštovali ove odredbe u cjelini ispadalo bi da proizvođač, odnosno dobavljač u svakom momentu mora na lageru imati rezervne dijelove za period od 10 godina što je van svake razumne pameti, jer zašto bi se obavezivali na ove stvari, uvijek kada se ukaže potreba može se izvršiti nabavka rezervnog dijela, jer je potrošač zaštićen odnosno uvijek može tražiti .

Zatim imali smo situacije da inspekcija na nivou FBiH i kantona u vezi sa Zakonom o mjeriteljstvu na nivou BiH ne priznaje licence koje su izdate na nivou BiH.

ZAKON O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI FBiH

Član 12. stav 3. propisuje slijedeće:

“Troškovi predavljanja i zdravstvenog vaspitanja osiguravaju se u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: budžet Federacije) odnosno u budžetu kantona, a troškove zdravstvenog vaspitanja zaposlenika, u vezi sa procesom rada, snosi privredno društvo, pravno lice, kao i fizičko lice - obrtnik za svoje zaposlenike.”

U ovom konkretnom slučaju mi svake 4 godine plaćamo edukaciju koja se vrši od strane trećeg lica, zašto u ovom konkretnom slučaju ne bi bilo omogućeno da svako pravno lice interno organizuje ovu obuku svim radnicima prema smjernicama koje bi bile izdate od strane zavoda za javno zdravstvo.

RAD NEDJELJOM

Članstvo UPFBiH nema primjedbu na zabranu rada nedjeljom trgovinama, ali da ta odredba mora važiti za sve i ne može se dozvoliti da u entitetu Republika Srpska nedjeljom rade trgovine a u Federaciji BiH ne. Ministarstvo trgovine FBiH mora izaći sa jasnim stavom bez obzira kakva će se odluka donijeti,

NAREDBE KRIZNOG ŠTABA

Naredbe kriznih štabova po pitanju ograničenja broja ljudi u zatvorenim objektima će zasigurno dovesti do otpuštanja zaposlenika iako nema, prema provjerenim informacijama, velikog broja zaraza u trgovinama. Očekuje se od Federalnog ministarstva trgovine da iznese stav da trgovine nisu žarišta ili da se traži obrazloženje od kriznih štabova, te da se traži sastanak s predstavnicima Kriznog štaba i trgovine kako bi se riješili problemi.

REKONSTRUKCIJA TUNELA CRNAJA

Problem rekonstrukcije tunela Crnaja će nanijeti ogromne štete trgovcima i distributerima, te da se mora insistirati da propusnost saobraćaja bude na najvećoj mogućoj razini. Iako je za rekonstrukciju tunela Crnaja nadležno je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo trgovine bi trebalo da reaguje zbog onih čiji rad kontroliše.

PRAVILNIK O DEKLARIRANJU PROIZVODA ZA HIGIJENU

Odredbe Pravilnika o deklariranju rokova trajanja proizvoda za higijenu koje usklađene s legislativom Evropske unije, kao i sa propisima u Republici Srpskoj zbog čega trgovci bivaju često kažnjavani od strane inspeksijskih organa. UPFBiH je tražilo od resornog ministarstva da se izmijene sporne odredbe Pravilnika kako bi se uskladile s legislativnom Evropske unije, što je u Republici Srpskoj učinjeno prije nekoliko godina. Također, sporne su i odredbe o očitavanju bar koda proizvoda što je predmet kažnjavanja inspeksijskih organa iz oba entiteta.

S poštovanjem,

